

TEN GELEIDE

Paula Vermeyden werd op 15 januari 1968 aan de Universiteit van Amsterdam aangesteld om twee uur per week onderwijs in het hedendaags IJslands te verzorgen. Allengs werd haar aanstelling uitgebreid: in september 1969 tot 20 uur per week, in januari 1972 tot 32 uur en in juni 1974 tot 40 uur per week, voor "het geven van onderwijs en het doen van onderzoek op het gebied van het Oudnoords, het modern IJslands en de runologie." Met deze laatste uitbreiding had het IJslands voor het eerst in de Nederlandse universitaire geschiedenis de beschikking gekregen over een volledige formatieplaats.

Met de personele invulling van deze plaats had het IJslands het slechter kunnen treffen. Door de geestdriftige wijze waarop Paula Vermeyden altijd over de wereld der vikingen en de middeleeuwers college gegeven heeft, zijn generaties studenten in de ban geraakt van de saga- en eddaliteratuur. Velen onder hen hebben daardoor ook belangstelling gekregen voor het moderne IJslands en de in die moderne, maar voor Zweden, Denen en Noren zo oud aandoende taal geschreven literatuur. Ook het bredere publiek heeft van haar kennis van het IJslands mogen profiteren, niet alleen door de talloze, immer met tomeloos enthousiasme gegeven lezingen, maar ook door haar vertalingen van saga's en modern IJslandse literatuur.

In juni 1993 nam de faculteit der letteren van de Universiteit van Amsterdam het besluit om de plaats voor IJslands op te heffen. Niet alleen werd hierdoor Paula Vermeyden gedwongen om twee jaar eerder dan verwacht met pensioen te gaan, maar werd ook het IJslands van zijn enige plaats aan een Nederlandstalige universiteit beroofd. Dit opheffingsbesluit kwam des te harder aan omdat slechts luttele jaren daarvoor de Universiteit van Amsterdam met het Ministerie van Onderwijs een convenant had getekend waarin vastgelegd werd dat de universiteit de kleinere talenstudies, waaronder het IJslands, zou beschermen in ruil voor jaarlijks extra toe te kennen middelen (1 Mfl voor de kleine Europese talen).

Velen zien met verlangen uit naar de dag waarop ze met werken kunnen ophouden, maar dat geldt meestal niet voor wetenschappers die hun hart en ziel verpand hebben aan het onderwerp waarover ze les geven en onderzoek doen. Paula Vermeyden zou het liefst tot haar laatste snik doorwerken, en ze zal dat ook zeker doen, zij het niet langer in

dienstverband. Teleurstellend moet het voor haar (als ook voor haar collega's) zijn dat het er voorshands naar uitziet dat de fakkel van het IJslands niet zal worden overgenomen. Maar wellicht is nog niet alles verloren: onlangs heeft het Ministerie een convenant met een vijftal universiteiten, waaronder de Universiteit van Amsterdam afgesloten, waarin deze zich verplichten "een breed stabiel landelijk gedifferentieerd en afgestemd patroon van voorzieningen op het terrein van de letteren" in stand te houden. Van de 'kleine letteren' wordt o.a. gezegd dat waar het eerste convenant (*i.e.* over de kleine letteren) niet heeft geleid tot het voorkomen van schade, er gestreefd moet worden naar *herstel*.

Paula Vermeyden verdient dank voor de wijze waarop ze de belangstelling voor en de studie van het IJslands en de IJslandse literatuur bevordert heeft. Deze bundel die haar bij haar afscheid aangeboden wordt, laat zien dat deze belangstelling nog steeds springlevend is. Het is te hopen dat ook in de toekomst genoeg mensen kennis zullen kunnen maken met de wondere wereld der vikingen, waar Paula Vermeyden met zoveel hartstocht over kan verhalen: laat de universiteit Paula Vermeyden het mooiste cadeau geven dat ze zich wensen kan, een opvolg(st)er.

HP